

Izhaja vsaki teden ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neprankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, v orš. sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v toba karnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijeve tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Ivan Bajt** v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!

Po slovenski domovini odmeva glas: Mir, mir! Stranke bijejo hud boj, o katerem že vsi upajo, da bo skoraj končal. In kdo bi si ne želel miru! Med njimi, ki želijo miru, je tudi »Primorski List«. Toda pravega miru želimo mi! Tistega miru, ki so ga v sveti noči oznanili angeli: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!« To je tisti mir, ki ima za podlago slavo božjo. »Slava Bogu na višavah« — potem — mir ljudem ljudem na zemlji. Mir bo le tedaj na zemlji, mej narodi, v državnih in deželnih zbornicah, v časnikarstvu, kedar se bode vsestransko dajala Bogu slava, kedar zavladajo povsodi sveti krščanski nauki resnice in pravice. Takrat se izpolni tudi tretji pogoj pravega miru, ki je v nebeskem oznanilu izražen z besedami: »ki so dobre volje«.

Za obveljavo krščanskih nauk, resnice in pravice v vsej javnosti se poteguje »Primorski List«, ker je prepričan, da je to jedino prava pot, po kateri pride naš narod do pravega, trajnega miru. Da, kadar zavladajo v naši razburkani domovini krščanska načela na vsej črti, tedaj bode konec sedanjim škodljivim nemirom. Zavladal bo zlati mir, po katerem vzdihujemo.

Ko bomo obhajali sveto noč, premišljajmo globoki pomen angelskega oznanila: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki

so dobre volje!« Ta sveti mir naj bi kmalu zavladal med milimi slovenskimi rojaki! To je naša srčna želja in srčno voščilo vsem cenjenim naročnikom in slovenskim rodoljubom za vesele božične praznike: Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!

Vabilo.

Vse prijatelje in somišljenike vabimo uljudno k naročbi »Primorskega Lista«. Priporočamo se zlasti častili duhovščini, da naj naš list ljudstvu priporoča.

»Primorski List« stopi s prihodnjim letom v XII. dobo. Prinašal bode dragim bralcem novic iz naše ožje domovine. Zagovarjal bode vedno katoliška načela in sveto vero. Razkrival bode namene odkritih in prikritih nasprotnikov katoliške stvari, posebno liberalcev in socijalnih demokratov, našega naroda najnovejših nasprotnikov.

Potezal se bo vedno odločno za narodne pravice slovenskega ljudstva. Ker pa je gmotno stanje podlaga narodnemu napredku, podučeval bode »Primorski List« tudi v važnih narodno-gospodarskih in socijalnih vprašanjih ter vztrajno deloval za gospodarsko organizacijo našega ljudstva. Posebno pozornost bo obračal na delavski stan.

»Primorski List« bode deloval, kakor do zdaj, nevstrašeno. Ne obrekovanja, ne zavijanja in pretiravanja se ne bode strašil, šel bo

vsikdar, kakor se spodobi katoliškemu časopisu, pogumno v boj pod staro-slovenskim praporom:

„Vse za vero, dom, cesarja!“

Cena listu ostane nespremenjena: **Za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Manj premožni** dobivali bodo list celo leto za 3 K, pol leta za K 1-50.

Uredništvo in upravništvo.

Delegacije.

Vsprejem delegacij.

Kakor smo že nadnjič povedali, bile so delegacije v sredo od cesarja slovesno vsprejete. Najprej, in sicer o poludne, vsprejel je cesar ogrsko delegacijo. Podpredsednik te delegacije, pl. Szell, je v svojem govoru na cesarja poudarjal neomajano zvestobo do cesarja ter zagotavljal, da bo delegacija podpirala v vsem skupno vladno, kar služi ugledu monarhije in interesom Ogrske. Rekel je, da je trozveza najboljša jamstvo za evropski mir ter omenjal z zadovoljstvom sporazumljenje Avstro-Ogrske z Rusijo glede Balkana. Vladar je na to odgovoril s prestolnim govorom, na kar se je vršil običajni cerkle, ki je pa trajal malo časa. Ob jedni uri popoldne bila je vsprejeta avstrijska delegacija. Kakor pl. Szell, je tudi predsednik avstrijske delegacije, baron Gautsch, cesarju izrazil čute neomejene zvestobe avstrijskih delegatov ter zagotavljal, da bo delegacija v patriotičnem smislu vršila svojo dolžnost. Posebno pa pozdravlja delegacija z veseljem ohranitev miru, ki je ravno zdaj ob sklepanju trgovinskih pogodb prevelikega pomena. Govornik je rekel, da so zadnji obiski tujih vladarjev na dunajskem dvoru najboljši dokaz, kako tuji narodi z nami vred občudujejo miroljubnost in visoko

modrost cesarjevo. Nato je sledil tudi tu prestolni govor, na kar se je začel cesar dolgo pogovarjati s posameznimi delegati. Važnejše pogovore med cesarjem in delegati in ki zanimajo v prvi vrsti nas Slovane, priobčili smo že v zadnji številki svojega lista.

Prestolni govor.

Cesar se je v svojem odgovoru na udanostna nagovora predsednikov pri slovesnem vsprejemu delegacij spominjal najprej smrti sv. očeta Leona XIII., na katerega vzvišeno osebo je ves katoliški svet gledal s spoštovanjem in občudovanjem, ter je nadaljeval: Zunanji položaj države je tudi od zadnjega sestanka delegacij razveseljiv. Lani se je obnovila trozveza, in s tem je čvrsta podlaga naše politike, ki jo hočemo na vsak način vzdržati, na novo za bodočnost zagotovljena. Sporazumljenje z rusko državo glede dogodkov na Balkanu bo moja vlada neprestano gojila in podpirala mirno rešitev tam pojavljajočih se vprašanj. Z macedonsko ustajo je nastala za sporazumno akcijo obeh držav važna in težka naloga za vzdržanje miru, za ohranitev prejšnjega stanja in reda. Na vseh poljih delavni in s krepko podporo ostalih veledržav monarhija in Rusija brez vsakih sebičnih namenov gledata samo na mirovno delo, ki je v interesu vse Evrope in se skupno trudita na eni strani, da pomagata Turčiji pri izpeljavanju potrebnih določb za izboljšanje položaja svojih krščanskih podložnikov in na drugi strani, da odvrneta kneževino Bolgarijo od pospeševanja vstaje. Zaupne zveze, ki se jih tudi moja vlada v tem oziru kakor tudi v vseh ostalih vprašanjih napram drugim državam z vspehom ohraniti, so imele, zlasti letos razveseljiv vsled tudi vsled osebnega občevanja, k čemur so mi nudili zaželjeno priložnost obiski mojega dragega zaveznika, nemškega cesarja, ruskega carja in angleškega kralja. V Srbiji je vsled zločina, ki mora napolniti z grozo vsakega

LISTEK.

Moje molitve v božični noči.

Moja duša se je vznemirila, kakor morje spomladi, ko ga oblijejo žarki lučini, da kipi, da se dviga, da vetaja nemirno tja gori proti izvoru luči. Moja duša je vznemirila miloba božičnega večera, tajno šepetanje radost oznanujočih zvonov; omamljena je moja duša od oljčnih vzdihov, ki plujejo nad zemljo, izgublajočih se skozi mrko smrečje tja gori do malih isker — zvezdic. — To je moja duša danes, velika nemirna katedrala, vsa lepa kot bajka. In vse misli moje so lepe, so svete, in vsi čuti moji so vzneseni nad zemljo, nad človeštvo, tja gori do zvezda, odkar je umirila sveta noč moje želje, uslišala molitve plakajočega srca, ki sem jih molil... Ah, bili so to glasi zavajanja, bolesi, toge, ločitve, a zdaj donijo na strunah mojega srca akordi ljubezni, miru, sreče, pokoja, združenja, veselja...

Naslonil sem se na okno pa se zagledal v one temne, globoke oči, ki so strmele v me z veliko ljubeznijo, z največjo vdanostjo. In bolj ko sem gledal v te oči in bolj ko sem se pogrezal v mišobno noč, vse težji mi je postajalo v

duši: čutil sem, da sem tuj tej noči... Zazdelo se mi je, da sem brezkočno nesrečen, da moram zaplakati, tako težko je bilo moje srce... In mirno ni moje srce, v njem ni onega razkošja, ki je razlito vsepovsod, v njem ni one blaženosti, ki prekipeva tam zunaj iz vsakega stebelca, vsakega lista na tleh... »Moj sladki mir mi daj«, šepetajo moja usta, »moj sladki mir mi daj, neskončno tiha, sveta noč! Pokoja daj mojim razigranim željam, vtolaži moje hrepenenje, vteši moje veliko upanje, moje duše neskončno valovanje pomiri! Glej, bolno dete je pritavalo k tebi, s solzami v očeh se privija na tvoje mirne grudi, ogrej je sveta noč s svojim ognjem, s svojim pokojem napolni ga, s svojo blago tihoto osreči njega samotno, zapuščeno srce!«

Samotno, zapuščeno je moje srce! Odkar so okušale moje ustnice kupo bolesi, ni več srečno, odkar sem ga posvetil strastem in čustvom nesvetim, odkar nosim v njem tisoč mrjočih želj, sladkih svetlih nad, ne miruje več... Tako potujem z bolno dušo in strtim srcem po samotni planjavi, negotovosti nasproti... Sneg je pokril to poljano, pokril nje cvetje, nje kras, pokril grobove, ki so mi bili ljubi, katere sem iskal

nekdaj, da sem mogel plakati na njih, ko nisem imel nikogar, da bi me bil tolažil, umel, obrisal solzo raz moje oči... Zdaj jih ne vidim več teh grobov, niti ne ljubim več onih, ki spijo v njih, in nekaki nepresežni dalji so mi, a jaz se oddaljujem od njih vse bolj in bolj... Moje solze ne prihajajo več na lice moje, tja notri na srce padajo, roče le kletev, jad in mržnjo... In miru ni, in ni je tolažbe in zvezde je ni, ki bi zasijala v praznoto in mrak moje duše...

Bolno zemeljsko dete je pritavalo k tebi, sveta noč. Videlo je sijaj tvojega večera, pa zahrepenelo po tebi in klicalo: »Pridi, prid, vrni mi vse ono, kar sem zgubil, vrni mi mir, vrni mi srečo, vrni mladost, vrni ljubezen do njih, katere sem ljubil nekdanj, a se jim odtujil! Vrni mi preteklost lepšo od sedanjosti, vrni ure, ki so šle brez sledu ob meni, vrni jih, da jih živim še enkrat lepše, pametneje kot kdaj!«

Zadrgetalo je vejeve kostanjev pod mojim oknom, zadrgetalo plaho, kakor da bi šel lahki zefir mimo okna. A to ni bil zefir, bil je sin severa, mrzlih njegovih poljan... In zadrgetalo je vejeve v ledenem objemu in šipe na oknu so drgetale pod ledenimi poljubi in moje

srce je drgetalo mraza, ko je stopilo spominov nebroj, nebroj pozabljenih bolečin pred me, nebroj mrlčev, katere sem bil zakopal globoko v pozabnost. A zdaj so vstali nenaodoma, nepričakovani. Bledih obrazov, žarečih oči, vihrajočih las, krvavi in blatni, izsesani in izmzgani kot okostje so stali pred menoj... Preteklost moja, moji dnevi...

A nekdanj so bili lepi ti stvori, krasni kot bogovi, razkošni kot sen so bili. A zdaj? Čutil sem grozo in strah... odpiral usta, a glas mi je zamiral na ustnih; čemu so se vzbudili, čemu me motijo, in ravno nocoj? In sovražil sem jih, sovražil v sveti noči, ko ni sovrašva na zemlji, a jaz sem jih moral črtiti, ker so bili nečisti, nelepi, nesveti... Tam zunaj pa je bila sveta noč odeta v nedolžnost in zlati žarki so prepletali njene v biserju iskrece lasi... A jaz sem padel pred njo in molil: »Sveta noč, razženi te slike davne prošlosti, razženi jih pa dahnj v me tolažbe, pozabnosti...!«

Is sveta noč me je čula; bežali so strahovi, v mojo dušo pa je lila noč najslajših melodij: »sprava, mir, pokoj...«

In še eno molitve mojo je uslišala božična noč. Čula me je, ko sem jo prosil: »Človek sem, slab in šibak, a moja

omikanega človeka, prišla druga dinastija do vlade, in upati je, da bo ta dežela pod svojim novim vladarjem moralno prerajena in da gre boljši bodočnosti nasproti. Moja vojna uprava vzdržuje svoje zahteve v mejah lanske dovolitve. Sklep vprašanja glede brzoostrelnih vojni topov se izvrši vsak čas, in se zdi zato potrebno, da se začne z izdelovanjem drugo leto, za kar želi vojna uprava denarnih sredstev. Večje zahteve vojne mornarice so namenjene, kot lani, za pomnožitev osobja in stavbe ladij. — Trajni prosvetni napredek in razvoj zasedenih dežel tudi v tem letu ni bil prekinjen, in četudi sta imeli deloma slabo letino, bosta Bosna in Hercegovina vendar svoje upravne stroške tudi v bodočem letu sami poravnali. Računam na razsodnost in patrijotično marljivost, ki ju boste posvetili izvršitvi svoje naloge, in vas najsrčneje pozdravljam.

Poročilo grofa Goluchowskega.

Kakor po navadi, poročal je tudi letos naš minister za zunanje zadeve, grof Goluchowski, delegacijam o splošnem zunanem političnem položaju. Storil je to najprej v odseku za zunanje zadeve ogrske delegacije. V prvi vrsti se je spominjal grof Goluchowski trozveze. Rekel je, da bo ta zveza tudi v bodoče varovala naše politične koristi, ker je ravno ž njo zagotovljen mir.

O irredentovskih manifestacijah govoreč, označil jih je grof Goluchowski kot obžalovanja vredne prikazni. Te demonstracije so sicer obsodbe vredne, a vendar ne morejo po mnenju Goluchowskega kaliti miru med Avstrijo in Italijo, ker jih tudi Italija obsoja, kar so dokazale korektne izjave italijanskega ministra za zunanje zadeve Tittonia v italijanskem parlamentu.

Goluchowski je s posebnim poudarkom govoril o prijateljskih razmerah med Rusijo in Avstrijo in rekel, da ni nobenega povoda k nezaupnosti med imenovanimi državama.

Na Balkanu, rekel je govornik, hočejo države na vsak način ohraniti „status quo“, to je samostojnost posameznih držav in turško posest. Reforme, o katerih sta se zjedini Avstrija in Rusija, rekel je govornik, mora Turčija na vsak način izvesti; in ako se te reforme izvedejo, povrneto se gotovo v Macedonijo red in mir. Potem je grof Goluchowski bral levite ustaškim macedonskim odborom in Bolgariji, ki je te odbore baje podpirala in hotela napraviti razpor med Petrogradom in Danajem. Glede Turčije pa je rekel, da sta Rusija in Avstrija prepričani, da je neobhodno potrebno nadzorovati turško politiko, ki je nevarna evropskemu miru. Turški vladi je grof Goluchowski nekako zažugal, naj posluša svete Avstrije in Rusije in naj izvrši predložene ji reforme še o pravem času, kajti ako bi tega ne storila, pripetili bi se ji znalo kaj nevarne posledice. Bolgariji pa je zapretel s hudimi posledicami, ako bi še nadalje podpirala ustaše.

Glede Srbije rekel je Goluchowski, da se Avstrija ni mogla ustavljati dinastiji Karadjordjevičev, ker bi sicer v Srbiji vladala popolna anarhija. Dolžnost srbskega kralja je, da izbriše madež umora ter Srbiji zopet pridobi ugled in miren razvoj.

Ko se je Goluchowski konečno spo-

duša hrepeni po resnici, po luči, po sreči! To moje veliko hrepenenje naj bode zamen, dokdaj naj iščem pota, dokdaj naj tavam v temi, dokdaj naj hrepenim brez upa? Daj, pošli mi zvezdo, da zasije potniku v puščavi, da dospem v oazo miru in sreče, prižgi mi luč na nebu, da me dovede varno do Betlehema, kjer me čaka preporod in moč! . . .

Polnoč. Zvonovi ne pevajo nočoj, zvonovi rajajo. In vse je tiho, mirno, in vse je srečno in sveto. Jaz sem pokojen, z lahko nogo spem za glasom zvonov, moje oči se srečavajo z zvezdami in jih pozdravljajo: „mir vam bodi“, in zvezde migljajo in vračajo pozdrave moje, in vse stvarstvo se je prelilo v mojo radost in moja radost je objela vse . . . Saj imam vse kar sem prosil: mir, pozabljenje, luč! . . .

Objema me vzdih kadila, slepijo me lestenci, moja duša se dviga s kadilom tja gori, moje srce utripa hitreje, burneje. To je moja duša danes, velika, sijajna katedrala. In v njej vse raja, vse vre in moli in prepeva in poje in šumi in doni in hvali in vriska in plače radosti in sreče: „Gloria, gloria!“

J. Mohorov.

minjal smrti papeža Leona XIII., govoril je nekaj tudi o „vetu“, do katerega ima pravico Avstrija pri volitvi novega papeža. Ta „veto“ sicer ni utemeljen v zakonu, in cerkev ga tudi nikdar izrecno ni priznala, vendar pa je bil v navadi in ga je Avstrija vršila s Francijo in Španijo, in sicer vedno z uspehom. „Veto“ pomeni bolj željo, nego svarilo, in ne more razveljaviti izvolitve.

Glasovi o poročilu Goluchowskega.

Z zgoraj navedenim poročilom našega ministra za zunanje zadeve, bavilo se je te dni skoro vse domače in inozemsko časopisje. Domači vladni listi so je slavili kot izvrstno, odkritosrečno in jasno, dočim je je označilo posebno tostransko neodvisno časopisje kot konfuzno in neodkritosrečno. Glede irredentovskih manifestacij v Italiji pravi dunajska „Reichswehr“, da je minister Goluchowski prevelik optimist, ko jim noče priznati nobenega pomena. Oficijsna Italija mora biti Avstriji vsaj navidezno prijazna zaradi svetlih kronic. Zato pa se ne sme tudi pokladati prevelike važnosti na izjave italijanskega ministra za zunanje zadeve, ko je znano, da je večina italijanskega parlamenta vse drugačnega mnenja. Angleški listi so se še precej povoljno izrazili o poročilu, so pa mnenja, da na Balkanu ne pojde tako gladko, kakor meni Goluchowski. V Turčiji in Bolgariji pa so vihali nosove, ko so čitali levite, katere jim je bral Goluchowski. Ustaši pa se za te levite prav nič ne zmenijo.

2-mesečni proračunski provizorij.

Proračunski odsek ogrske delegacije je vsprejel 2-mesečni proračunski provizorij. V petek bavi se je s to zadevo tudi proračunski odsek avstrijske delegacije. Čehi so podali v tiseji izjavo glede svojega stališča napram proračunskemu provizoriju. Izjavili so, da bodo radi splošnega političnega položaja glasovali proti proračunskemu provizoriju. Kramar je povdarjal, da tostore posebno radi svojega stališča napram osrednji vladi. Imenom jugoslovanskih delegatov je izjavil dr. Sustersič, da je stališče slovenskih in hrvatskih zastopnikov v bistvu enako zastopnikom češkega naroda, in da bodo radi tega tudi oni glasovali proti proračunskemu provizoriju. Konečno je bil sprejet provizorij z vsemi glasovi razun onih dr. Kramarja, Stranskega, Sustersiča in Verzegnassija.

V petek je ogrska delegacija tudi v plenumu vsprejela 2-mesečni proračunski provizorij. V avstrijski delegaciji se je to zgodilo v soboto. Pri ti priliki je imel dr. Kramar tako oster govor, kakoršnega v delegacijah še n. bilo slišati. Kramar je očital ministerskemu predsedniku dr. Körberju, da je krono napačno informiral in da na brezvesten način zlorablja avtoriteto krone za svoje namene. Predsednik Gautsch je govornika opomnil, naj ne vlači krone v debato, na kar mu mu je dr. Kramar odgovoril: „Jaz le želim, naj bi tudi ministerski predsednik Körber ne vlačil krone nič drugače v debato, kakor jaz. Körber zlorablja avtoriteto krone, da prikrije ž njo svoj lastni bankerot. Körber je ruiniral državne finance in uničil parlament. Avstrija je postala podobna nekakemu močvirju“. Konečno je zahteval dr. Kramar notranji uradni češki jezik in češko vseučilišče na Moravskem ter dejal, da Čehi ne odnehajo prej od obstrukcije, dokler tega ne dobe in obstrairali bodo tudi zaradi tega, da se ne bode moglo reči, da v Avstriji zmaga le nemška obstrukcija. Za njim je govoril tudi jako živahno dalmatinski poslanec Bianchini. Bianchini se se je pečal s poročilom Goluchowskega. Rekel je, da je ravno trozveza kriva tlačenja nenemških narodov v Avstriji. „Veto“ pri papeževi volitvi žalil je srca avstrijskih katolikov. Govornik je trdil, da je bil stavljen „veto“ na željo Nemčije, t. j. tiste države, ki nas ponižuje, kjer le more. Še hujska žalena pa nam nalaga minister za zunanje zadeve nasproti Italiji. Ako se pomisli na demonstracije, ki so se vršile proti Avstriji po vsi Italiji, in sicer na javnih ulicah, na vseučiliščih, na shodih in sploh povsod, morali bi se vprašati, ali je med Avstrijo in Italijo že nastala vojska, ali jo pa vsaj misli Italija Avstriji napovedati v najkrajšem času. Ne! Italija je naša najboljša zaveznica, in grof Goluchowski bi zanjo vse žrtvoval. Čudni so taki diplomati, ki žive v tako tesnih objemih z zaveznicami, ki nas pri vsaki priliki napada in žali. Govoreč o trgovinskih pogajanjih z Italijo, rekel je Bianchini, da bode v prvi

vrsti grof Goluchovski kriv na vseh odepolnih posledicah za naše vinogradnike, ako bi bila v novo trgovinsko pogodbo zopet vsprejeta vinska klavzula.

Ko je za Bianchinijem govorilo še nekaj govornikov, vsprejet je bil dvamesečni računski provizorij tudi v drugem branju.

V nedeljo bil je dvamesečni proračunski provizorij vsprejet tudi v tretjem branju. Delegacije se snidejo zopet po novem letu.

Politični pregled.

V ogrskem državnem zboru se še vedno nadaljuje obstrukcija proti rekrutnemu kontingentu, in ni gotovo, da bi bil isti vsprejet v teku tega leta.

Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand in ogrska kriza. — Poslanec Scheicher je na nekem shodu povedal izrek prestolonaslednika Franca Ferdinanda o ogrski krizi. Nadvojvoda je dejal: „Ogrska kriza bo rešena, kadar prikorakamo na Ogrsko“.

Poklicanje rezerve na Ogrskem. — Ozirom na naredbo vojnega ministerstva, odredil je cesar, da se pokliče k aktivnemu službovanju, oziroma da se pridrži tudi po času rezervnih vaj, dokler bo neobhodno potrebno za popolnenje predpisanega prezenčnega stanja, moštvo zadnjih treh nabornih let nadomestne rezerve vstopivše moštvo iz dežel ogrske krone.

Postenost mej madjarskimi poslanci. — Imunitetni odsek ogrske zbornice je sklenil, izročiti sodiščem naslednje poslance: Poslanca Ugrona radi goljufije in občinske krivde; poslanca Czavolskega radi poverjenja; poslanca dr. Pavla Nessija radi poverjenja denarja njegovih klientov; poslanca Valentina Eötvösa radi ponarejanja hranilnične knjižice in poverjenja.

Med Italijo in Avstrijo se je zadnje tedne, predno neha trgovinska pogodba, razvil živahen trgovinski promet. Iz naše države prihaja velika množina konj in lesa. V Vidnu je bilo samo en dan izloženih 4000 voz lesa, ki je prišel s Kranjske in Koroške. Še silnejši je uvoz laških vin v našo monarhijo. V 15 dneh je prišlo 120.000 hektolitrov vina iz južne Italije in 100.000 hektolitrov vina iz Sicilije v Avstro-Ogrsko. Za slučaj, da se trgovska pogodba med našo in italijansko državo razruši, pripravlja vlada v Rimu kraljevi odlok, v katerem določa carino 18 lir za voz lesa in 100 frankov za vsakega konja iz Avstro-Ogrske. Razun tega bo določena carina za kovinsko in stekleno blago s Češkega, kože, pivo itd. Odlok bi stopil v veljavo takoj z novim letom.

Protiaustrijske demonstracije v Italiji. — „Information“ javlja, da se na Laškem nadaljuje demonstracije proti Avstriji. Voz avstrijskega poslanika pri Vatikenu je bil ometan z blatom. Te dni so vseučiliščniki v Rimu zažgali sliko avstrijskega cesarja.

Srbski kralj in morilec kraljeve dvojice. — Listi prinašajo vest, da bode kralj Peter I. odstranil z dvora vse one častnike, ki so se udeležili umora kraljeve dvojice. Istotako da bodo odstranjeni krivci na omenjenem umoru z vseh upljivih mest, na katerih so bili nastavljeni.

Dopisi.

Iz Šturja, 22. dec. — Za praznik sv. Štefana se je napovedal Kopač v Ajdovščino. „Srčno me veseli, priti vendar enkrat v belo Ajdovščino“, piše „Cveku“. Ta je bil pri „Rebku“ izvoljen načelnikom socialstov. Mož pa ima smolo. Ne samo, da jih je že 5 v najnovejšem času odstopilo, da se mu torej armada manjša, ampak je tudi iz tvornice odpuščen, kakor čujemo. V tvornici bo pustil prelepe spomine. Naj si le izpraša svojo vest, pa bo vedel, kaj mislimo. Marsikdo se bo oddahnil, ko „Cveku“ več ne bo.

Tajnik, torej duša vseh mokračev, pa ni nihče drugi kot doslej malo znani Kastrin „Cenek“ iz Šturja. On je imel nalogo, da je Kopača pri „Rebku“ predstavi. To je izborna rešil. Pričakoval je Kopača pri vratih s polenom v roki in pa svoj beli „facol“ je bil nanje navezal. Vsak si lahko misli, kako ganljiv je bil ta prizor. „Ceneku“ so se kar oči iskrite, ko je „odrešenika“ zagledal. Za soboto ima napisan že cel svoj govor. Da ne bo „Cenek“ še le v soboto svetovnoznani

postal, smo ga hoteli že danes povzdigniti. Sploh se kaže, da je naš „Cenek“ velik talent. Obžalujemo, da Polak daje prostora tem ljudem. Sicer pa se veselimo že naprej Kopačevega prihoda. Samo nikar ne zborujte pri zaprtih vratih, ampak javen shod skličite, potem vam že danes kličemo: na svidenje!

Srednje. — Tukaj na Srednjem imamo pri cerkvi sv. Trojice porednega cerkovnika. Danes ti zvoni 10 do 13 minut po peti uri, jutri pa 12 do 14 minut pred peto uro. Skupaj zvoni 15 minut po šesti uri. Kolikokrat da je zaspal v tem adventu, da ni zvonil sv. jutra, bom povedal drugokrat. Dokazano je torej, da je bil cerkovnik kriv tistih nepotrebnih stroškov zaradi cerkvene ure, ker ni imel skrbni v tem, kar je bilo njemu v korist. Naj bi vendar cerkveno oskrbnitvo na Srednjem enkrat napravilo red, da bi se zvesti in udani duhovnjani toliko ne jezili.

Zahvala.

Podpisano uredništvo se iskreno zahvaljuje vsem č. g. duhovnikom slovenskega in furlanskega dela, ki so čestitali na našem nastopu proti listu „Il Popolo“ in njega dejanskemu uredniku. Reči moramo, da so nas te čestitke srčno razveselile. To nam daje pogum, da vztrajamo in se v bodoče tem pogumnejše postavimo v boj proti vsem spletkam, proti korupciji, proti švindu, terorizmu in nepotizmu. Tega Bog varuj našo milo domovino!

Uredništvo.

Novice.

Smrtua kosa. — Umril je 21. t. m. nagle smrti na svojem stanovanju g. Ivo baron Benko pl. Bojnik, c. i. kr. mornarični kapitan. Zadel ga je srčna kap. Truplo so prepeljali v vojaško bolnišnico.

Umril je prelečni petek zvečer v Št. Petru pri Gorici po kratki a mučni bolezni (pljučnici) v 68. letu svoje starosti obče spoštovani mož, posestnik in občinski odbornik, Anton Furlan. Kako so ga občani ljubili in spoštovali, to se je pokazalo pri njegovem pogrebu v nedeljo popoldne. Tako veličastnega pogreba že dolgo časa ni bilo v Št. Petru. Občinski odbor, ki se je z g. županom na čelu udeležil pogreba, mu je poklonil venec s trakom in napisom, in to popolnoma opravičeno, saj je bil blagi pokojnik dolgo vrsto let moder občinski odbornik. Pevski zbor pod vodstvom g. nadučitelja mu je pa na pokopališču zapel v slovo ganljivo žalostinko „Jamica tih“. Blagi pokojnik je zapustil tri sinove in eno hčer, kateri vsi so že preskrbljeni. Naj počiva v miru!

Imenovanje. — Kancelistom pri c. kr. tržaškem namestništvu je bil imenovan te dni orožniški stražmešter g. Fr. Čebokli.

Za slottišče oziroma za katol. društvo detoljubov so darovali: P. n. gg. M. S. 1 K, J. S. 1 K, K. G. 1 K, A. K. 1 K, B. M. 8 v, Anton Grbec 1 K, N. N. za kazen izgovorjenih ptujk 12 v.

Za „Alojzijevišče“: Pred. g. Jož. Skočir 10 K, pred. g. Pr. Zakrajšek 3 K, I. K. 1 K, neimenovana 5 K, pred. g. župnik Kolavčič je nabral v Solkanu: 513 kg krompirja, 78 kg ječmena, 127 kg turšice, 49 kg ajde, 14 kg fižola in v denarju 88 K (med temi 10 K od g. pl. Grimmerja). — Bog povrni stotero blagim dobrotnikom!

Za „Božičnico“ v „Šol. Domu“ prejela uprava „Prim. Lista“ 10 K, katere so darovali slovenski in hrvatski bogoslovci v Gorici.

Pri volitvi v komisijo za odmero osebnih dohodnine dne 29. t. m. naj opravičeni volilci glavarstva „Gorica dežela“ III. skupina vpišejo na glasovnice za ude: č. g. Jožefa Mašera, vikarja v Št. Mavru in g. Franca Berce, posestnika in župana v Dornbergu. Za namestnika pa č. g. Antona Berlota, župnika na Vogerskem. Glasovnici morata biti od volilca lastnoročno podpisani. Oddasta se ali osebno na dan volitve v volilnem prostoru ali pa se pošlje po pošti. Glasovnicama mora biti pridejano „volitveno poverilo“. Kdor ne gre osebno volit, najprimernejše odda podpisani glasovnici zaupnemu možu, da zanj opravi volitev.

Premembe pravil „Slovenskega katoliškega delavskega društva“ v Gorici je namestništvo potrdilo. V kratkem bo občni zbor, na katerem se bodo vršile volitve po novih pravilih.

„L' Eco del Litorale“ bo izhajal po novem letu vsaki dan. To je lep napredek, katerega se veselimo, kakor bi se veselili, če bi mogli o slovenskem katoliškem časopisu kaj takega naznaniti.

Kdo je „Soča“ narisal? — V št. 94. je pisala „Soča“, da hoče župan Pavlica nabrisati posestnika Bandelja. Pravi, da gre za neko zemljišče, katero je imel očka župan v najemu, katero pa ima priti sedaj po pogodbi z lastnikom v najem omenjenega Bandelja, ki je v to svrhu potrebno svoto takoj plačal lastniku, ko sta se dogovorila glede najema. Pavlica pa da je drezal vmes in vsled nekega pogovora z lastnikom sili biti še naprej najemnik, dasi nima za to nikake pravice. Bandelj da je popolnoma v svojem pravu in se mu ne more nič zgoditi, ako pa pride do tožbe, se pokaže Pavličovo početje v tej reči v vsej nagoti.

Tako „Soča“! Dotična tožba je zdaj že končana. Bandelj je moral vse stroške plačati, Pavlica pa je še dalje najemnik. Čudno, da ni „Soča“ dobila o tem še nobenega sporočila... Kdo je „Soča“ narisal?

Pravde drugi konec. — Znani naš prijatelj praša v listu „Il Popolo“, katere ustanove (istituzioni) in katere osebe da smo imeli v mislih v zadnjem članku: Konec pravde? To je zopet solistika, kajti o ustanovah ni bilo govora v našem članku. Solist rabi to besedo, ker bi rad na vsak način odvrnil naša namigavanja od svoje osebe. Tudi o raznih osebah ni bilo govora v zadnjem članku, ampak le o eni osebi, nemoralni, ampak fizični. — Koga smo prav za prav mislili, ve pisec tistih vstie ravno tako dobro, kakor mi. Ako bi mu delal pa kak dvom v tem oziru res pregledavo, vprašaj goriške vrabce ali pridi k nam in mu posodimo za kratek čas čudovito zrcalo. Treba mu bode le na glas prečitati svoje vprašanje v „Popolu“ in potem v zrcalo pogledati. Tam dobi odgovor...

„Il Popolo“ nas nekako mило prosi, naj vendar nehamo metati kamenje na vse strani. Kdo bi se tem besedam ne smejal? Ali nam ni uprav on v začetku zapretil, da ne smemo metati nanj kamenja, ker da imamo klobuk iz stekla? Dasi imamo, kakor pravi, klobuk iz stekla, smo se vendar pogumno podali v boj! In danes? Naš klobuk, čeprav bi bil iz stekla, je cel, vi pa ležite na tleh... Spomnite se zdaj na prve kamene, katere ste brez vsakoga vzroka vrgli na nas: Cappa di vetro, spirito malignatore itd.!

Toliko naj zadostuje za danes. Bližajo se prazniki in zdaj hočemo začasno mirovati. Po praznikih bomo napravili, če bo treba, pravde tretji konec! V svoji bogati zalogi hranimo o solistu dobro zadete fotografije iz raznih dob in različnih stališč. Kakor smo pa že rekli, porabili bomo te delikatnosti v sili...

Za božičnico ga vprašamo še, če pozna te-le stih, ki so bili pisani v polupretoklem času o nekem G. G.:

„divo vegliardo, potente ognora ad abbattere la tiara e il vile impero“...

Zahvala. — Podpisani odbor se najtopleje zahvaljuje društvenikom, dobrotnikom in podpornikom, kateri so na razne načine pripomogli k sijajnemu duševnemu užitku in obilnemu gmotnemu uspehu božične veselice.

Posebno zahvalo pa pozhrtvovalnemu g. J. Srebrnič, vrlim pevcem in dragim sodelovalkam in sodelovalcem; domačim obrtnikom, trgovcem in zasebnikom, kateri so tekmovali z darili za zanimivo in bogato srečkanje. Enako tudi mnogim trgovcem v Gorici, kateri so darovali različnega blaga za srečkanje in otročiče.

Bog ohrani in pomnoži rodoljubno pozhrtvovalnost, da vzdržimo našim nežnim otročičem tako koristno zabavišče.

Odbor „Otroškega vrta“ v Solkanu.

Vabilo na „Božičnico“ katero priredi dekliška šola „Elizabetišče“ v Tomaju dne 26. in 27. decembra t. l. ob 4. uri popoldne v šolskih prostorih. Vstopnina 40 vinarjev, sedeži l. vrste 1 K. Predplačila se z ozirom na blagohotni namen hvaležno sprejemajo v korist „Elizabetišča“. Vspored: 1. Pesem: Božična; 2. Prolog, govori Amf Adelinda;

3. V Rim, predstava v treh dejanjih s petjem in z živo podobo v proslavo sv. očeta Pija X; 4. Pesmi med posameznimi dejanji: a) Gorska cvellica, Laharnerjeva; b) moje cvellice, Laharnerjeva; c) Pa-pezeva himna, in sviranje na harmonij; 5. Deklamacije božične in novoletne; 6. Božična igra v jednom dejanju; 7. Pesem: Božična; 8. Živa slika: Sveta družina z angeli. — K obilni udeležbi vabi častite rodoljube in prijatelje šolske mladine vodstvo „Elizabetišča“.

Cvetoča jabolka. — Nekdo nam je včeraj poslal sveže jabolčno cvetje. To je pač zelo redka prikazen. Pošiljatelj pa je pozabil zapisati kraj, kjer raste tista jabolka.

Missa pro defunctis ad duas voces aequales organo comitante. — To je najnovejše prekrasno delo našega vrlega gorskega skladatelja gosp. Janeza Laharnarja, organista na Št. Viški Gori. Dobiva se za 1 K 20 v pri skladatelju na Št. Viški Gori (p. Slap ob Idriji). Priporočamo prav toplo!

Popolnitveni tečaj za mizarje. — Zavod za pospeševanje male obrti je poskrbel, da se otvori v Gorici popolnitveni tečaj za mizarje, ki bo trajal od 4. januarja 1904. do 13. februarja. Predavanja se bodo vršila ob nedeljah in praznikih po 5 ur zaporedoma. Tečaj se otvori, ako se oglasi najmanj 10 slušateljev. Več kot 14 pa se jih ne vsprejme. Oni, ki bi se hoteli udeležiti omenjenega poduka, zglasijo naj se do 31. t. m. pri zavodu za pospeševanje male obrti. (V kupčijski zbornici.)

Trgovska zbornica. — V ponedeljki seji trgovske zbornice je srečkanje določilo, da se pokliče g. Ober-snela iz Divače kot zborničnega svetovalca, ker se ni g. Juretič iz Kobarida odzval pismenemu pozivu v roku 8 dni, da vsprejme čast zborničnega svetovalca. — Zbornica se je izrekla ugodno glede tarife javne tehtnice v Dornbergu. Isto tako se je zbornica izrekla ugodno glede nameravane upeljave brzojavne službe med Štanjelom in Dutovljami.

Božične počitnice na tukajšnjih srednjih šolah trajajo letos do 4. januarja, ker je šolska oblast odredila, da je 2. januar poduka prost.

Konfiscirana božična drevesca. — V soboto so konfiscirali na tukajšnjem mestnem trgu 136 mladih jelk, ki so se prodajale za božična drevesca. Zgodilo se je to vsled prekršenja razglasa tolimskega okrajnega glavarstva, po katerem morajo biti taka drevesca, ako se jih hoče prodati, priskrbljena s posebnim pečatom ter mora imeti prodajalec posebno dovoljenje od zgoraj omenjene oblasti. Drevesca so bila last Antona Beligarja iz Ravnice.

Občinske volitve v Ločniku. — Prejšnji teden so se vršile v Ločniku občinske volitve, ki so trajale več dni. Nasproti sta si stali kmetška konservativna in pa radikalno italijanska stranka, ki je bila do sedaj v ti občini na krmilu. Borba je bila huda in italijanska radikalna stranka upala je do zadnjega na zmago. Ali zmotila se je popolnoma v svojih računih, kajti zmagala je pri volitvah kmetško-konservativna stranka.

Ubila se je v Solkanu v nedeljo predpoludne mati več nedoraslih otrok, okolo 40-letna Bensa Lucija. Šla je namreč na potok, ki se zliva med strmim skalovjem blizu pokopališča v Sočo, da bi oprala nekaj cunj. Pri ti priliki se ji je spodtaknilo in je nesrečnica padla med skalovje ter se tako hudo poškodovala, da je že po kratkem času izdahnila svojo dušo.

V Kobaridu — poštne zadeve. — Gledé dostavljanja poštних pisem je treba konečno res izreči opravičeno nevoljo. Poštni vozovi prihajajo zadnje čase po dve uri in še kasneje iz Gorice v Kobarid. Kdo in kaj je temu vzrok? C. in kr. poštno ravnateljstvo naj blagovoli poizvedeti za vzrok temu in naj čim prej uredi to nerednost!

191 oseb došlo iz Amerike. — V ponedeljek pripeljal se je iz Amerike v Ljubljano 191 oseb.

Nedolžna na smrt obsojena. — Dne 11. novembra l. 1898. se je na kramarici Ani Kraneinger v Siegetschafu v okraju Mattinghofen na Gorenjeav-strilškem izvršil roparski umor. Pri porotni obravnavi 15. julija l. 1899 v Riedu so bili od treh obtoženih: Matija Gietzinger oproščen, obsojena pa sta bila k smrti na vešala Terezija Gietzinger in

neki Karol Hartel, kateremu je pa pozneje cesar milostnim potom spremenil smrtno kazen v 20 let ječe. Terezijo Gietzinger so pripeljali v žensko kaznilnico v Schwaz na Tirolskem. Karola Harterja so pa oddali v kaznilnico Suben, kjer je lani umrl. Pred nekaj dnevi pa je prišlo k orožniškemu postajevođji v Kirchbergu na Gorenje Avstrijskem 16-letno kmetško dekletce, katero je s stresočim glasom povedalo, da jo pošilja nje mati povedat, da pravi morilec je njen oče kmet Mat Kaufmann iz Thalhausana. Kaufmanna so orožniki prijeli v gostilni. Ko so mu povedali, da sta ga izdala žena in hči, ker jima ni dala vest miru, se je zgrudil, skoro na to priznal strašno dejanje ter tudi pripoznal, da je Terezija Gietzinger nedolžna in da je bil tudi v ječi umrl Karol Hartel nedolžen! Povedal je, da je oropal umorjeni kramarici dvoje hranilničnih knjižic in da je denar ene knjižice že zapravil, drugo knjižico je pa sežgal, ker je to zahtevala žena, kateri se je izdal. Terezija Gietzinger je nedolžno sedela nad 4 leta v ječi, eno leto pa je presedela v preiskovalnem zaporu. Ko je zapustila kaznilnico, dal ji je ravnatelj 50 gld. kot prislužen denar in sedaj dobi tudi še nekaj odškodnine, kolikor so jo odškodovali. V ječi je dobila prej zdrava žena jetiko, govori le s težavo, ker 4 leta ni smela nič govoriti. Zaman je bilo pri porotni sodbi vse njeno zatrjevanje, da je nedolžna. Sledovi krvi so govorili proti njej. In ta kri je bila kri — kokoši, katero je isti dan zaklala. Pred sodiščem ji pred štirimi leti tega niso hoteli verovati, sedaj ji verujejo, ko je ubogo ženo ta grozna justična zmotna spravila na prag norosti. Sedaj je oproščena žena prišla k oni, katere je edina dolga štiri leta verovala na nje nedolžnost, k svoji stari, sivolasi — materi. Ko je došla domov, dolgo časa radi slabosti, ni mogla izpregovoriti nobene besede. Objeti sta se več minut držali mati in hči ter glasno jokali.

Tašča — vrag. — V neki vasi se je že več let, kakor so pripovedovali vaščani, prikazoval vrag. Dotični hišni posestnik je bil že tretji oženjen. Njegova prva soproga se je radi strahu pred vragom ločila od svojega moža, dočim je druga strahu umrla. Ko je bil te dni mož od doma, se je tudi tretji ženi prikazal vrag ter zahteval denar. Žena je rekla, da naj malo počaka, da napravi luč, in gre pod streho po denar. Tedaj pa se je vrag z izgovorom, da kot kralj teme ne more videti zemljske luči, in da pride pozneje, oddajil. Žena pa je mesto po denar šla po hlapca, ki se je z debelo gorjačo oborožen postavil za peč ter pričakoval vraga. Ko se je četrt ure pozneje vrag zopet priplazil v sobo, začela sta z gorjačami biti po njem, da se je nezavesten zgrudil na tla. Nato sta prižgala luč, vzela dotični postavi kozjo kožo in rogove ter spoznala v vragu taščo. Ker se je stanje 63letne starke vedno slabšalo, poslala sta po zdravnika, toda ta jo je našel že mrtvo.

Vse le z lažjo! — Nekje na Nemškem (Rheinland) natisnilo se je in raztrosilo med ljudstvo na tisoče listkov z naslovom: „Vera in učenost“.

Na istih je med drugim čitati tudi to: „Boga ni!“ ker ravno učeni možje, ki so se z naravo pečali, so bili neverniki, kakor Kepler, Kopernik in Sacchi.

Je pa ravno nasprotno! Kepler, eden najimenitnejših astronomov, ki je dognal, da se vsi planeti sučejo v elipsah okolu solca, bil je veren protestant, tedaj ne nevernik, bogatajec.

Kopernik (prav za prav Copernik), ki je dognal, da se okolu stoječega solca suče naša zemlja in ki je določil čas in kako se to godi, ta slavni zvezdogledec bil je korar (kanonik) v mestu Frauenburg, tedaj zopet ne nevernik in bogatajec.

Sacchi, slavnoznani učenjak, bil je ponižen in pobožen jezuit, tedaj duhovnik.

Toda... tako je. Naprednost napreduje v tem, da laže, podira, obrača, taji tudi zgodovino, samo da resnice ne pove.

Žalostno! da se s tako podlim orožjem bojujejo sovražniki cerkve in da z lažjo odvrtačujejo verno ljudstvo od vere. Lepa taka učenost!

Strast oslepi človeka. „Premagaj strast, rekel je slavni Paškal, in jutri boš veren!“

Ko je l. 1847 bogotajec H. Heine obolel in se vlegel, rekel je prijatelju: „Verujte mi, meni močno bolnemu, kar vam zdaj povem. Jaz spoznavam, da je Bog, stvarnik vsega; noben pameten

človek ne more tega tajiti in to so verovali vsi narodi“. Tako je govoril, ko je imel smrt pred nosom. Ko je pa zopet ozdravil, je na vse to zabil in se udal prejšnjemu umazanemu življenju; živel je zopet, kakor bi Boga ne bilo.

Prva božja pot! — Ta je zdaj Lourdes na Francozskem. Tje priroma vsako leto okoli 1.000.000 ljudij od vseh strani sveta, dojde pa leto k letu po 80.000 priporočil k čudoviti jami prikazni in po 20.000 zahval za pomoč in vslišane prošnje. — Tu se je brezmadežna Devica prikazala osemnajstkrat!

Dobro mu je povedal! — Spreobrnjeni zamorec se snide necega dne z luteranskim pastojem. Pogovarjata se o tem in onem. Pogovor pride tudi na vero. „Mi luterani imamo pravo vero, ker mi smo bili prej, ko vi Rimljani“, pravi luteranec. Zamorec na to: „Če ste bili vi luteranci prej ko mi, kako je to vendar, da je apostel Pavel pisal list na „Rimljane“, v vsem svetem pismu pa ne najdem, da bi bil katero pisal na „Luterane“? Jaz mislim, če so bili za časa sv. Pavla luterani in so bili ti kaj pri srcu sv. Pavla, da bi bil gotovo spisal vsaj en list tudi njem. Teh pa ni bilo, zato jim tudi nobenega lista ni pisal“. In šel je zamorec svojo pot!

„Veliki“ Mommsen. — Kakor znano, je bil ranjki Mommsen jako prevzet in v vase zaljubljen pruski človek. Nekoč se mu je primerilo to. Pri shodu krščanskih epigrafov v Rimu je de Rossi pozdravil navzoče in rekel tudi, da si šteje v posebno čast, da more pozdraviti tudi moža, ki ga more po vsej pravici nazvati „očeta krščanske epigrafike“. Mommsen pri teh besedah vstane in se z zadovoljstvom prikloni na vse strani. Rossi, vsled tega iznenaden, se vendar ni dal motiti in je nadaljeval: Ta mož je jezuit Garucci... Kakšen obraz je neki naredil pri tem Mommsen, ki je kot prevzet protestant zelo sovražil in zaničeval jezuite!

Novo strelivo je iznašel angleški polkovnik Hope. Strelivo se imenuje veloksit ter se ne razpoči, ako se ga toče, ker ni v njem ne žepa, ne fosfora, ne nitratov. Tudi mokrota mu ne škoduje. Veloksit je brez dima ter pripraven za vsakovrstno strelno orožje.

Človek in stroj. — Neki angleški strokovnjak predočuje, koliko delavskih moči nadomestujejo obrtnikom stroji, in sicer: eden delavec in dva učenca moreta izvršiti sedaj toliko dela, kolikor ga je izvršilo pred malo leti le 100 tkalcev. Stroj z enim delavcem naredil je v določenem času toliko podkev, kolikor bi jih moglo v istem času narediti le 500 pomočnikov. Stroj za žrebje nadomestuje 1000 delavcev. En lončar naredi danes toliko, kolikor je poprej komaj izvršilo 1000 lončarjev. Še imenitnejše je razmerje v pristanih, kjer nadomestuje vsak mornar na tovorni ladiji 2000 delavcev. Urar more s pomočjo stroja narediti 200 do 300 ur letno in si prihrani na ta način 85 odstotkov ročnega dela.

Serum proti jetiki. — Dr. Marmorek v Parizu je iznašel zopet neki serum proti jetiki in bode te dni imel javna predavanja o njem. Dr. Marmorek je poskusil svoj serum pri jetičnih ljudeh in tudi pri živini. Pri teh poskusih so bili navzoči tudi drugi zdravniki. Uspehi so bili baje najboljši tako, da trdi dr. Marmorek z vso odločnostjo, da je iznašel gotovo zdravilo proti jetiki.

Taschenbuch 1904. — Tako je ime prekrasnemu žepnemu koledarčku (notesu), ki ga je izdala „državna zveza nepolitičnih društev krščanskih delavcev“ na Dunaju. Ta koledarček priporočamo toplo. V njem je letos obrazložen program krščansko-socialnega delavstva. Koledarček je tedaj vrlo zanimiv in koristen. Naroča se pri: „Reichsverband der nichtpolitischen Vereinigungen christlicher Arbeiter Österreichs“, Wien VII., Westbahngasse 40. Cena 72. vinarjev.

Odprto pismo!

Gospodu lekarju K. Germanu v Belovaru (Hrvaško).

S pomočjo Vaše življenjske esence sem popolnoma ozdravel od moje dolgoletne bolezni. Pri tej priliki se Vam najsrdečnejše zahvalujem in obveščam javno vse, da je Germanova življenjska esenca najbolje zdravilo za želodčne bolezni in hemoroide (zlato žilo). P. sim še 6 steklenic za svojega prijatelja. Še spoštovanjem

Anton Gregorič, c. kr. poštni poduradnik.

Trst, 11. decembra 1903.

Priloge.

Podpisani se priporočam slav. občinstvu in svojim rojakom za obilna naročila svoje nove delavnice v lastni hiši na Kofehih pri Kojkem. Izvršujem vsakovrstne obleke ter imam v zalogi raznega sukna, hlače, vline in izgotovljenih srajc. Vsako naročilo se izvrši točno in po zelo nizkih cenah.

A. Mavrič, kroj. mojters.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznico
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Anton Kuštrin
Gospodski ulici h. št. 25,
priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 8 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/4 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družba sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Anton Fon,
klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi prist na domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Krojaška zadruga

Gorica, Gosposka ulica 7,

naznanja,

da prodaja oblačila za dame in gospode, modne barkente, in drugo manufakturno blago posebno za bližajoči se zimski čas, blago vseh kakovosti in po najnižje mogočih konkurenčnih in stalnih cenah.

Vzorci najnovejše izbire se na zaklepanje pošiljajo brezplačno in poštne prosto.

Proda se

gramofon

amerikanskega sistema najboljše vrste z 22 velikimi specialnimi platami, ki je stala vsaka 13 kron, skupno z aparatom 600 K; zdaj se proda vse skupaj za 280 K. Gramofon je prav malo rabljen in v dobrem stanju. Rabila ga je bogata družina le nekaj časa.

Naslov pove naše upravnistvo.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,
priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Harški

kanarčki

najfinerše pasme

ostalo mi jih je še 6
parov, katere oddam po
10 kron parček.

Dalje oddam pod to-
varniško ceno da se jih
snehim še

3 gramofone

(zonofove.)

A. Jerkič,
fotograf, Gorica.

Odlikovana l. 1903 s častno diplomo in zlato svetinjo

J. Kopač, svečar,

Gorica — ulica sv. Antona št. 7 — Gorica

Priporočam preč. cerkvenim predstojništvom ter p. n. slavnemu občinstvu

čebelno-voščene sveče

Kg po K 4.90. Jamčim z 2000 K za pristnost.

Sveče za pogrebe in stranska razsvetljava po zelo nizki ceni. Imam v zalogi kadilo, stenje in stekla za večno luč, med najboljših vrst.

Odlikovan trikrat s srebrno svetinjo in enkrat s služnim križcem in zlato kolajno v Rimu.

Krasne razglednice in voščila

z lepimi slovenskimi prislovcami, kakoršne se drugod ne dobijo za bo-
žične in druge praznike, za novo leto in za godove itd., komad od 4 do
14 vin, z izdatnim odbitkom za razprodajalec.

Pisarniške in šolske potrebščine:

uraden papir, lep, bel, 1000 pol od K 8.— navzgor
ovitki (kovrte) s tiskom 1000 komadov od 6.—
papir in ovitki v škali za 100 pisem od 1.80
posetnice (vizitke) 100 komadov s tiskom od 1.—
škala peres, 144 komadov od 0.60
spovedni listki s posebnim besedilom 1000 komadov črni 5 K, rdeči 6 K

Razne druge potrebščine:

molitvene, šolske, trgovske in druge knjige, tiskovine za duhovnike in
županije po tiskarniški ceni; žepni nožiči, listnice, mošnjčki, tobačnice itd.

Vse po mogoče nizki ceni.

Za naročila se uljudno priporoča

G. LIKAR,

v Gorici, Semeniška ulica št. 10.

Odlikovana civilna in vojaška krojaška
delavnica

Anton-a Krušič-a,
Gorica, ul. Jos. Verdi 33.

Bogata zaloga domačega in angleškega sukna.
Velika izber izgotovljenih oblek za gospode in
dečke, površnih zimskih sukenj, havelokov itd.

Naročila po novi meri se izvrše s posebno
natančnostjo.

Po Gorici se splošno govori,

da je mleko iz črniške mlekarne, v ulici
Morelli hiš. št. 5. najboljše.

Temu pa se ni čuditi! Mleko se vsak dan na pristnost preišče in
čim bi ga hotel kedo ponarediti ali posneti, se strogo kaznuje in
koj iz društva izključi. Tudi krave so pod strogim nadzorstvom
in mleko bolnih krav in onih, ki se ne dovolj snažijo, se ne spre-
jema. Tudi črniško seno je zelo fino in aromatično. Mlekarna v
Črničah ima samo moderne stroje za čiščenje, hlajenje in preva-
žanje mleka. Zato so v Gorici najboljše družine njeni stalni odje-
malci. Kedor ni poskušal še, naj se o mleku prepriča. Mleko
se pošilja na dom v zapečatenih steklenicah. Mlekarna je odprta:
od 6. do 12. predp. in od 2. do 7. pop.

Sprejema

hranilne vloge

katere obrestuje po
4 1/2% polumesečno; ne-
vzdignene obrestipripi-
suje konec leta k glav-
nici. Rentni davek pla-
čuje posojilnica sama.

Posojila

u dom na osebni kredit po
6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

z glavnimi in opravi-
lnimi deleži. Glavni de-
leži po 200 K, opravični
po 2 K. Otvarja članom
tekoče račune, katere
obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj
pa do 1. ure popoldne.